

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/68896,W-Roku-Anny-Walentynowicz-IPN-Gdansk-oddaje-hold-dzialaczce-Wolnych-Zwiazkow-Zaw.html>
19.04.2024, 18:19

W Roku Anny Walentynowicz IPN Gdańsk oddaje hołd działaczce Wolnych Związków Zawodowych, legendzie „Solidarności”

Spotkanie wspomnieniowe, dyskusje, prelekcje, wystawy, prezentacja publikacji. Dla uczczenia postaci oraz zasług „Anny Solidarność” IPN Gdańsk przygotował szereg inicjatyw i wydarzeń.

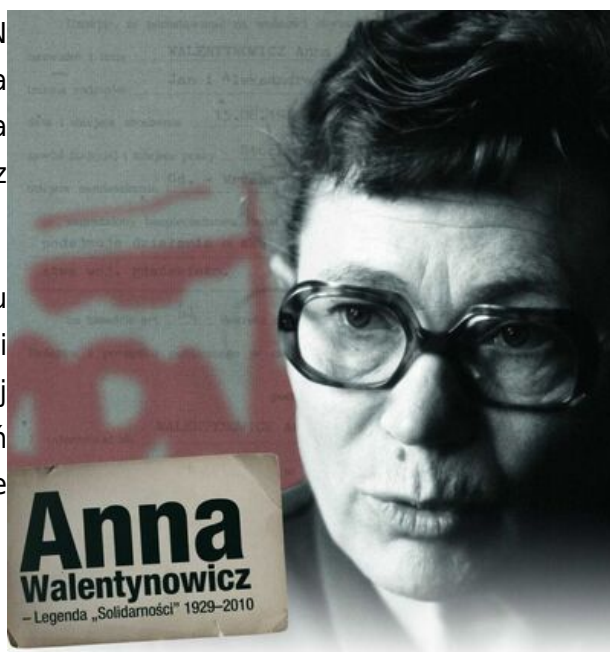
Zapraszamy na prezentację wystawy IPN Gdańsk „Anna Walentynowicz. Legenda Solidarności 1929-2010”. To kolejna inicjatywa naszego Oddziału związana z Rokiem Anny Walentynowicz.

Wystawa dostępna będzie na placu Solidarności w Gdańsku **do 9 września br.** i towarzyszyła będzie obchodom kolejnej rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych. Poniżej przedstawiamy nasze wcześniejsze inicjatywy.

Sejm RP przyjął uchwałę, która ustanowiła rok 2019 Rokiem Anny Walentynowicz. Podkreślono w niej zasługi działaczki Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża dla „utworzenia wielkiego ruchu »Solidarności« oraz odzyskania przez Polskę niepodległości”.

Dla uczczenia postaci oraz zasług „Anny Solidarność” IPN Gdańsk przygotował szereg inicjatyw i wydarzeń.

- W Sali BHP Stoczni Gdańskiej 9 kwietnia br. odbyło się spotkanie pt. „Anna Walentynowicz we wspomnieniach i badaniach



Wystawa o Annie Walentynowicz na placu Solidarności w Gdańsku

historycznych”. W dyskusji, którą poprowadził Arkadiusz Kazański (IPN Gdańsk), wzięli udział: członkowie rodziny Anny Walentynowicz – Janusz i Piotr Walentynowiczowie, znajomy – Jan Karandziej oraz autorzy publikacji na temat Anny Walentynowicz – dr hab. Sławomir Cenckiewicz i Adam Chmielecki.

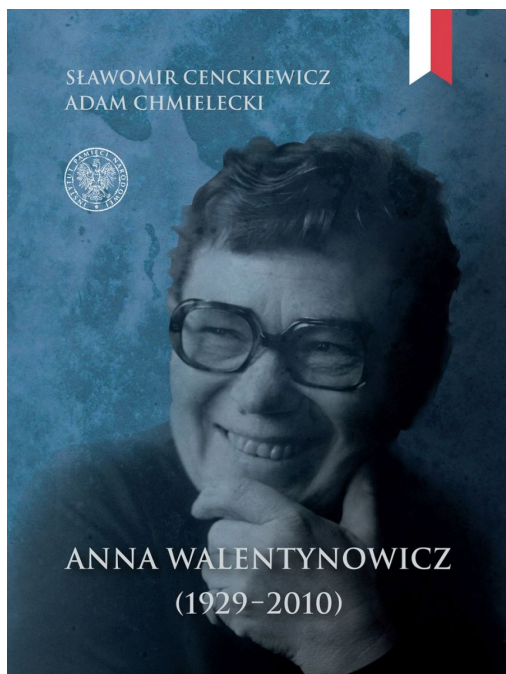


Wystawa o Annie Walentynowicz na placu Solidarności w Gdańsku

Spotkaniu towarzyszyła – stojąca przed Salą BHP – [wystawa IPN Gdańsk „Anna Walentynowicz. Legenda Solidarności 1929-2010”](#) autorstwa Arkadiusza Kazańskiego oraz prezentacja i sprzedaż [albumu „Anna Walentynowicz 1929-2010”](#) autorstwa Sławomira Cenckiewicza oraz Adama Chmieleckiego.



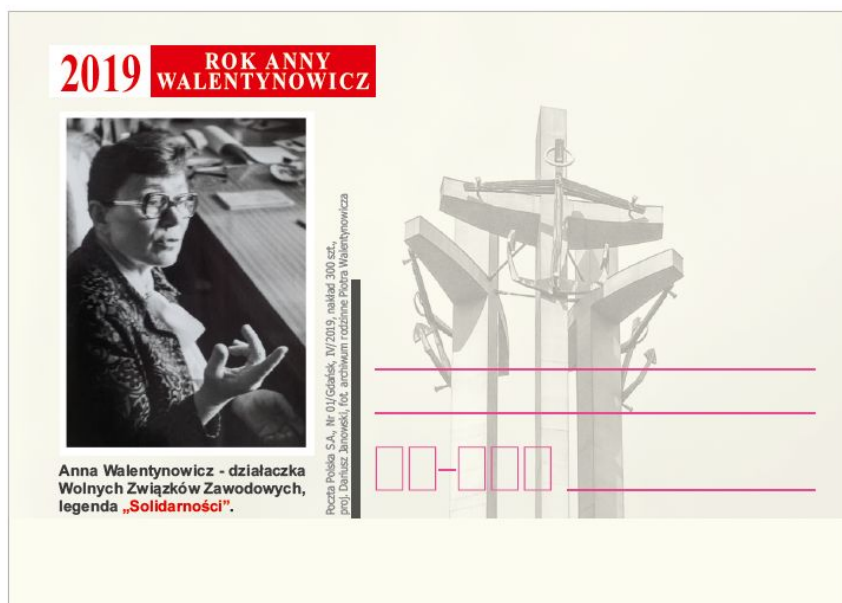
Wystawa o Annie Walentynowicz na placu Solidarności w Gdańsku



W czasie spotkania jego uczestnicy otrzymali darmowe publikacje dotyczące historii „Solidarności”. Z kolei na stoisku pocztowym można było kupić okolicznościową kartę, a także

skorzystać z datownika „2019 Rok Anny Walentynowicz”.

[Relacja ze spotkania.](#)



- 10 kwietnia na gdańskim cmentarzu Srebrzysko delegacja IPN upamiętniła Annę Walentynowicz składając wiązanekę kwiatów na jej grobie. Przypomnijmy, że działaczka „Solidarności” zginęła w katastrofie smoleńskiej 10 kwietnia 2010 r. w drodze na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.
- 11 kwietnia w więzieniu w Grudziądzu odbyła się kolejna część obchodów. Pracownicy IPN Gdańsk oddali hołd „Annie Solidarność” w miejscu jej uwięzienia. Przypomnijmy, że Anna Walentynowicz była więziona za swoją działalność solidarnościową w Zakładzie Karnym nr 1 przy ul. Wybickiego podczas stanu wojennego od października 1982 r. do 30 marca 1983 r. W trakcie uroczystości przekazane zostały władzom więzienia, a także przedstawicielom grudziądzkich szkół i bibliotek albumy poświęcone legendzie „Solidarności”. [Relacja ze spotkania.](#)



Warto dodać, że w tym samym więzieniu, które poza zwykłą rolą miejsca odosobnienia dla prawdziwych przestępczyń, było przez lata także komunistyczną katownią dla kobiet walczących o wolną Polskę, w latach 1953-1954, dokładnie 65 lat temu, była więziona jedyna kobieta wśród cichociemnych, jedna z najdzielniejszych Polek XX wieku, późniejsza generał – [prof. Elżbieta Zawacka, Kustosz Pamięci Narodowej IPN](#).

- 12 kwietnia w Domu Kultury w Gołdapi odbył się wykład prof. Mirosława Golona, dyrektora IPN Gdańsk pt. „Refleksje o życiu Anny Solidarność – Anny Walentynowicz i jej wkładzie w walkę o wolną i sprawiedliwą Polskę. Wykładowi towarzyszyła wystawa pt. „Anna Walentynowicz. Legenda Solidarności 1929–2010”. Prelekcję poprzedziła uroczysta Msza św. w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła. Po Eucharystii nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej postać Anny Walentynowicz. Uroczystość zorganizowana została wspólnie z Oddziałem IPN w Białymstoku. [Relacja ze spotkania](#).

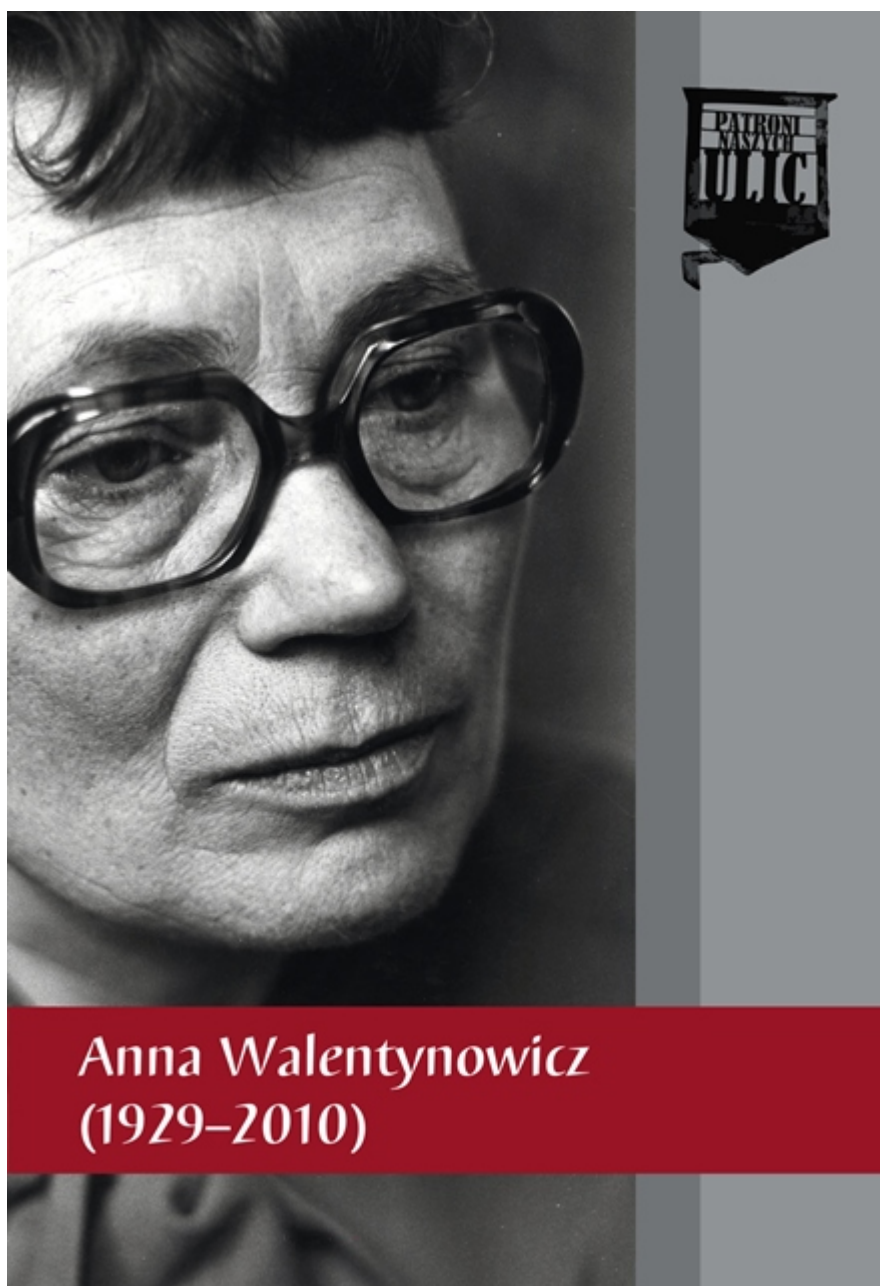


Dodatkowo, 30 marca, w ramach koordynowanego przez IPN Gdańsk „Przystanku Historia”

w Londynie, w Ognisku Polskim odbyła się [prelekcja Arkadiusza Kazańskiego poświęcona Annie Walentynowicz](#).

Portret Anny Walentynowicz na najnowszym znaczku Poczty Polskiej! Uroczysta prezentacja znaczka z udziałem prezesa IPN dr. Jarosława Szarka odbyła się 24 czerwca w historycznej Sali BHP. [Relacja ze spotkania](#).

Zachęcamy także do zapoznania się z postacią Anny Walentynowicz w ramach ogólnopolskiej [akcji edukacyjnej „Patroni naszych ulic”](#) Instytutu Pamięci Narodowej.



„Nawet ci, którzy nie mieli okazji poznać jej z bliska, nazywają ją Panią Anią. Po sierpniu dziesiątki k[omitetów] z[akładowych] proponowały jej honorowe członkostwo. Stała się symbolem robotniczej walki o sprawiedliwość. Jej bezkompromisowa uczciwość, nieustępliwa walka z kłamstwem i nieprawością zawsze budziły nienawiść i chęć odwetu komunistycznej władzy” (Anna Walentynowicz, „Tygodnik Mazowsze”, nr 30, 20 X 1982).

W 1970 r. Anna Walentynowicz brała udział w antykomunistycznych protestach robotniczych w Trójmieście i w strajku w Stoczni Gdańskiej, przygotowując m.in. posiłki dla strajkujących. W styczniu 1971 r. była już jednym z organizatorów kilkudniowego strajku w Stoczni Gdańskiej.

Od 1978 r., działając w Wolnych Związkach Zawodowych Wybrzeża, udostępniała mieszkanie jako punkt kontaktowy, redagowała i kolportowała niezależne pismo „Robotnik Wybrzeża” oraz współorganizowała obchody rocznic Grudnia’70, kultywując pamięć ofiar komunistycznego mordy na robotnikach. Jako działaczka WZZ znalazła się w zainteresowaniu operacyjnym Służby Bezpieczeństwa. Niepokorna suwnicowa niejednokrotnie była prześladowana i zatrzymywana na 48 godzin.

W sierpniu 1980 r. Anna Walentynowicz została zwolniona z pracy. Stało się to bezpośrednią przyczyną wybuchu 14 sierpnia strajku w Stoczni Gdańskiej. Pierwszym postulatem protestujących było przywrócenie jej do pracy. Jeszcze tego samego dnia strajkujący wymusili na dyrekcji stoczni, by wysłano samochód po Walentynowicz i przywieziono ją do zakładu.

Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r. Anna Walentynowicz była internowana i więziona. 18 grudnia 1981 r. trafiła do więzienia w Fordonie w Bydgoszczy. 10 stycznia 1982 r. działaczka „Solidarności” przewieziona została do Ośrodka Odosobnienia dla Internowanych Kobiet w Gołdapi. Z internowania Walentynowicz została zwolniona 23 lipca 1982 r., ale miesiąc później została ponownie aresztowana za współorganizację w strajku w Stoczni Gdańskiej w grudniu 1981 r. Walentynowicz przetrzymywano w areszcie m.in. na warszawskim Mokotowie, skąd w końcu trafiła do Zakładu Karnego w Grudziądzu. Tam odbył się proces. 30 marca 1983 r. działaczka WZZ i „Solidarności” została skazana na rok i trzy miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata.

W grudniu 1983 r. została po raz kolejny zatrzymana przez SB. Przewieziono ją do Zakładu Karnego w Lublińcu. Na skutek pogarszającego się stanu zdrowia została poddana konsultacjom medycznym w szpitalu więziennym w Bytomiu, a potem w Krakowie. Mimo że lekarze z Krakowa skierowali do sądu pismo z wnioskiem o uchylenie aresztu, bo „dalszy pobyt pacjentki w więzieniu zagraża jej zdrowiu”, w ZK w Lublińcu spędziła jeszcze kilka miesięcy. Ostatecznie 6 kwietnia 1984 r. postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w

Katowicach datę procesu odroczone.

PLIKI DO POBRANIA

[Anna Walentynowicz \(pdf, 9.82 MB\) 10.01.2019 15:00](#)